(ח) * **לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו:** ג [ד]הַשּׁוֹאֵל מֵחֲבֵרוֹ טַלִּית שֶׁאֵינָהּ מְצֻיֶּצֶת (ט) **פָּטוּר מִלְהַטִּיל** (ה) **בָּהּ צִיצִית כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם, דִּכְתִיב** (דברים כב יב) **'כְּסוּתְךָ' וְלֹא שֶׁל אֲחֵרִים. אֲבָל אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם חַיָּב** (י) **מִדְּרַבָּנָן, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֵית כְּשֶׁלּוֹ.** הַגָּה: וְאִם הֶחְזִירוֹ תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים וְחָזַר וּלְקָחוֹ אֵינוֹ מְצֻטְרָךְ, רַק בָּעִינַן שְׁלֹשִׁים יוֹם רְצוּפִים (נימוקי יוסף הלכות ציצית (יב ד"ה טלית)). * [ה]שְׁאָלָהּ כְּשֶׁהִיא מְצֻיֶּצֶת (ו) [ז] (יא) **מְבָרֵךְ עָלֶיהָ** (יב) **מִיָּד:**

ד חלין ק"י (ע"ב) מנחות (ל"ו) [מ"ד] (ע"א). ה תוספות שם והרא"ש שם בחלין (פ"ח סי' כה).

בְּאֵר הַיטֵב

וְהַשּׁ"ז סָעִיף קָטָן ב' עֲשָׂה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף, וְתָרַץ מִנַּפְשֵׁהּ מַה שֶּׁתַּרַץ הַבַּיִת יוֹסֵף, עַיֵּן שָׁם. וְאֵין לוֹמַר, יַתִּירִם מִבְּגָד וְיַחֲזֹר וְיִתְּנֵם בְּכִנּוּיָהּ בְּבֶגֶד, דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּמֵירֵי בְּשִׂבְתּ. אִי נָמֵי, שֶׁנִּפְסַק אֶחָד מֵרַאשָׁיו וְאִם יַתִּירִם יְהֵא אִסּוּר לְתָנֵם בְּבֶגֶד, כְּמוֹ שֶׁתַּבְנוּ לְעֵיל סִימָן י"ב סָעִיף קָטָן ב'. **ג** (ה) **בָּהּ צִיצִית.** וְאִם הַשִּׁיל בָּהּ צִיצִית, כָּתְבוּ תּוֹסָפוֹת (חולין ק' ד"ה טלית) וְהָרא"ש (שם פ"ח סי' כה) דְּהִסְתַּכְּרָה לֹא הִפְסִיד, כְּמוֹ נָשִׁים הַמְכֻרְכוֹת עַל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא. מִגַּן אַבְרָהָם (סק"ה): (ו) **מְבָרֵךְ עָלֶיהָ מִיָּד.** דְּאַדַּעְתָּא דְּהָכִי הַשְׁאִילָהּ לוֹ שֶׁיְּבָרֵךְ עָלֶיהָ. וְכָתַב ט"ז (סק"ה), נִרְאֶה לִי דְּהָא דְּמַחַיֵּב בְּרָכָה, הַיְינוּ בְּטַלִּית הַמְיֻחֶדֶת לְמִצְוַת צִיצִית כְּמוֹ טַלִּיתוֹת שֶׁל בֵּית הַבַּנְיָנָא, דְּבָזֶה וַדַּאי לֹא מַקְנֶה לוֹ אֶלָּא לַעֲשׂוֹת הַמִּצְוָה וּלְבָרֵךְ עָלֶיהָ, אֲבָל בְּמִלְבּוּשׁ שֶׁל אַרְבַּע כְּנָפוֹת שֶׁאָדָם דְּמֵירֵי בְּצִיצִית דַּקִּים וּבְלוּיִים. שֶׁהֵם קְרוֹבִים לְהִפָּסֵד אִם יַתִּיר אוֹתָם, עַיֵּן שָׁם: ג [ו] **מְבָרֵךְ.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה בְּקֶצֶר שַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר הִלְכוֹת קְרִיאַת הַתּוֹרָה שַׁעַר י'

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יוסף (סק"ד) בְּשֵׁם יַד אַהֲרֹן (הגב"י), וְכָתַב שֶׁהִסְתַּיֵּם בְּשׁ"ז יִרְאֶה קֶצֶת נְטוּיָה מֵהַכְּתִיב יוֹסֵף אַף עַל פִּי שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ אֵל מָקוֹם אֶחָד, עַיֵּן שָׁם. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד) דְּמֵירֵי בְּשִׂבְתּ, הַקְשׁוּ עַל זֶה דְּהָא בְּשָׁלְחָן עָרוּךְ כָּתַב אִם אֵין צִיצִית אֲחֵרִים. וְעַיֵּן בְּיד אֶפְרַיִם שֶׁיֵּשׁ לְהַגִּיהַּ סְמוּךְ לְשִׂבְתּ, וְכֵן רְאִיתִי מְגִיהִים כֵּן, וְרִצּוֹנוֹ לוֹמַר דְּבַאֲחֵרִים יֵשׁ לוֹמַר שֶׁיַּעֲשֶׂה רַק כָּשֵׁר וְחַלְיָא אַחַת, אֲבָל לְהַתִּיר אֲלוּ שְׁצָרִיךְ מִתּוֹךְ וְלַחוֹר וְלִכְשֵׁר עַל כָּל פָּנִים כָּשֵׁר וְחַלְיָא, לָזֶה אֵין פָּנַאי. וְעַיֵּן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ג) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם קֶצֶת חֲכָמִים שֶׁתַּרְצוּ שֶׁגַּם בְּחֹל מְשָׁכְחָה כְּשֶׁיַּעֲבֹר זְמַן תְּפִלָּה. וּמַה שֶּׁכָּתַב חֵכֶם אֶחָד לְחוֹשׁ שֶׁמָּא נִתְקַלְקְלוּ וְיִשָּׁאֵר בְּלֹא מִצְוָה בְּלֹל וּלְכָךְ מוּטָב לִסְמֹךְ עַל הָרַמְב"ם, וְלַיתָא, כֵּיוָן דְּבְחֹל יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֵין חֶשֶׁשׁ שֶׁיִּשְׁכַּח, וּמוּטָב לַעֲשׂוֹת הַמִּצְוָה לְכַלֵּי עָלְמָא, עַיֵּן שָׁם. וּלְפִי דְּבָרָיו יֵשׁ לוֹמַר דִּבְסָמוּךְ לְשִׁבָּת, אַף אִם יֵשׁ פָּנַאי עֲדַיִן לְהַתִּיר וְלַחוֹר וְלִכְשֵׁר, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת בְּמִתּוֹן שׁוּב אֵין לַעֲשׂוֹת כֵּן, שֶׁיֵּשׁ לַחוֹשׁ שֶׁעַל יְדֵי שֶׁיְּתַיֵּר אוֹתָם שֶׁלֹּא בְּמִתּוֹן יִהְיוּ נִפְסָדִים. וְעַיֵּן שָׁם בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה עוֹד שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר דְּמֵירֵי בְּצִיצִית דַּקִּים וּבְלוּיִים, שֶׁהֵם קְרוֹבִים לְהִפָּסֵד אִם יַתִּיר אוֹתָם, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְאִם יַתִּירָם יְהֵא אָסוּר לַחֲזֹר וְלִתְּנָם בַּבֶּגֶד, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסִימָן י"ב (סק"ב): (ח) **לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו.** אֲפִלּוּ אִם (יג) לֹא עָשָׂה רַק הַתְּחִיבָה בַּכָּנָף שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, וְכָל שֶׁכֵּן אִם עָשָׂה הַקֶּשֶׁר עֶלְיוֹן שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, דְּרַשַׁ"י (סוכה ט. ד"ה פסולה) וְהָרא"ש (הל' ציצית סי' יד) וְהַתּוֹסָפוֹת (מנחות מב: ד"ה הקושרים) סְבִירָא לְהוּ דְּבָעִינַן מִדְּאוֹרַיְתָא גַּם כֵּן תְּלִיָּה לִשְׁמָהּ, וּקְרָא דְּמַעֲט עוֹבֵד גִּלּוּלִים צָרִיךְ אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבּוֹ וּמְלַמְּדָהוּ לִשְׁמָהּ. עַל כֵּן צָרִיךְ לִזָּהֵר לַכַּתְּחִלָּה קֹדֶם הַתְּלִיָּה בַּבֶּגֶד שֶׁיּוֹצִיא בִּשְׂפָתָיו בְּפֵרוּשׁ שְׁתּוֹלֶה כָּל אֵלּוּ הַצִּיצִית לְשֵׁם צִיצִית, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן י"א (סק"ד) לְעִנְיַן טְוִיָּה וּשְׁזִירָה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה בלא כונה): **ג** (ט) **פָּטוּר.** וְהַמַּשִּׁיל בָּהּ צִיצִית וּמְכָרָהּ, (יד) לֹא הִפְסִיד, כְּמוֹ נָשִׁים שֶׁיְּכוֹלוֹת לְכָרְכָהּ עַל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא אַף שֶׁפָּטוּרוֹת. וּמִמֵּילָא (טו) יָכוֹל לְצֵאת בּוֹ בְּשַׁבָּת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, דְּנוֹי הוּא לַבֶּגֶד: (י) **מִדְּרַבָּנָן.** וְיֵרָבֵךְ עָלֶיהָ. וְשׁוֹכֵר דִּינוֹ כְּשׁוֹאֵל (עוֹלַת תָּמִיד (סק"ו) שֶׁמּוֹכִיחַ כֵּן מִתּוֹסָפוֹת מְנָחוֹת מ"ד עַמּוּד א' דִּבּוּר הַמַּתְחִיל טַלִּית וְכוּ'). וּבְעַטּוּר (ח"ב דף עג:) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב וּשְׂכִירוּת מְסֻפָּקָא לָן: (יא) **מְבָרֵךְ עָלֶיהָ.** וְיֵשׁ (טז) מַחְמִירִין וְסוֹבְרִין שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ אֶלָּא אִם כֵּן נָתַן לוֹ בְּפֵרוּשׁ בְּמִלְּתָנָה עַל מְנָת לְהַחֲזִיר, אַף (יז) רֹב הָאֲחֲרוֹנִים מַסְכִּימִים לְפִסַק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ. וְהַטַּעַם הוּא, דְּהָא אַדַּעְתָּא דְּהָכִי הִשְׁאִילָהּ לוֹ שֶׁיְּבָרֵךְ עָלֶיהָ, וְכֵינָן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְבָרֵךְ אֶלָּא אִם כֵּן תִּהְיֶה שֶׁלּוֹ, הֲרֵי כְּאִלּוּ נָתְנָהּ לוֹ בְּמַתָּנָה עַל מְנָת לְהַחֲזִיר. וּלְכָתְחִלָּה בְּוַדַּאי יוֹתֵר טוֹב לְבַקֵּשׁ מֵהַמַּשְׁאִיל שֶׁיִּתֵּן לוֹ בְּמַתָּנָה עַל מְנָת לְהַחֲזִיר, וְלֹא לְעִכּוּבָא. וְדַוְקָא (יח) אִם שָׁאַל מִמֶּנּוּ טַלִּית הַמְיֻחָד לְמִצְוָה, אֲבָל אִם הוּא בֶּגֶד הָעוֹמֵד לִלְבִישָׁה וְרַק כֵּיוָן שֶׁפְּתוּחַ רֻבּוֹ עוֹשִׂין בּוֹ צִיצִית וְלֹא נַעֲשָׂה בִּשְׁבִיל מִצְוַת צִיצִית, וְכֵן אִם שָׁאַל טַלִּית (יט) לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה אוֹ לַעֲבֹר לִפְנֵי הַתֵּבָה אוֹ לְדוֹכָן שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא מִשּׁוּם הֲכָבוֹד, אֵין מְבָרְכִין עָלָיו, דְּאוּלַי הָיָה רְצוֹנוֹ לְהַשְׁאִילוֹ רַק לְמִלְבּוּשׁ לְחוּד וְלֹא לְהָקְנוֹת לוֹ. וְיֵשׁ חוֹלְקִין בָּזֶה (כ) וּסְבִירָא לְהוּ א)דְּבָכָל גַּוְנֵי מְבָרְכִין. עַל כֵּן כָּתַב בְּדָרְכֵי הַחַיִּים (דין ציצית שעשאו עכו"ם וכו' ס"ג) דְּיוֹתֵר טוֹב שֶׁיִּכָּנֵן בְּכָל אֵלּוּ שֶׁלֹּא לְקָנוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְבָרֵךְ לְכַלֵּי עָלְמָא, לְבַד מֵהַטַּלִּית שֶׁשָּׁאַל בְּעֵת הַתְּפִלָּה לְצֵאת בּוֹ. וְכָל זֶה בְּטַלִּיתוֹת שֶׁל אִישׁ פְּרָטִי, אֲבָל בְּטַלִּיתוֹת (כא) שֶׁל קָהָל כְּעֵין שֶׁלָּנוּ הַמְצוּיוֹת בְּבָתֵּי כְּנֻסִיּוֹת, צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלָיו לְכַלֵּי עָלְמָא אֲפִלּוּ כְּשֶׁלּוֹקְשׁוֹ רַק לֵעָבֹר לִפְנֵי הַתֵּבָה אוֹ לַעֲלוֹת לַתּוֹרָה, מִשּׁוּם דְּטַלִּית שֶׁל קָהָל אַדַּעְתָּא דְּהָכִי קְנוּהוּ מִתְּחִלָּה שֶׁכָּל מִי שֶׁלּוֹבֵשׁ אוֹתוֹ שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹ, כְּמוֹ בְּאָתְרוֹג. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה שאלה) בְּשֵׁם הַשַּׁעֲרֵי אֶפְרַיִם: (יב) **מִיָּד.** עַיֵּן סִימָן תרנ"ח סָעִיף ה' לְעִנְיַן לוּלָב וּבִקְרֵי מְגִלָּה שָׁם (א"א סק"ד),

בְּאוּר הֲלָכָה

כָּל הָאַרְבַּע צִיצִיּוֹת מִצְוָה אַחַת הִיא דִּמְצַפְּצִין זֶה אֶת זֶה. **אַךְ אִם יֹאמַר בְּפֵרוּשׁ קֹדֶם הַתְּחָלַת הַתְּלִיָּה דְּכָל הַצִּיצִית שֶׁיִּתְלֶה אַחַר כָּךְ יִהְיֶה הַכֹּל לְשֵׁם צִיצִית, תּוֹ לֹא צָרִיךְ לְכָל זֶה,** וְכֵנ"ל בְּתַחִלַּת סִימָן י"א בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה שיאמר בתחילת), עַיֵּן שָׁם:

* **לֹא יְבָרֵךְ עָלָיו.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח) בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ אֲפִלּוּ אִם לֹא הָיָה רַק הַתְּלִיָּה שֶׁלֹּא בְּכַנָּף. הֵנָּה לְכְאוֹרָה הָיָה מָקוֹם לוֹמַר דְּדַוְקָא אִם עָשָׂה קֶשֶׁר, לְפִי מַה שֶּׁהֵבִיא הַפְּרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"ב) בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ (סי' יא ס"ד) טַעַם עַל הָא דְּקַיְימָא לַן בְּסִימָן י"א סָעִיף י"ג דְּדַוְקָא אִם עָשָׂה קֶשֶׁר, דְּהַקֶּרַע דִּגְדִלִים תַּעֲשֶׂה לְךָ' מַשְׁמַע מִשֶּׁנַּעֲשָׂה גְּדִיל, עַל זֶה דְּרָשִׁינַן תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הָעָשׂוּי, אִם כֵּן מַמִּילָא הוּא הַדִּין נָמֵי לְמַאי דְּדָרְשִׁינַן 'תַּעֲשֶׂה לְךָ' לְשֵׁם חוֹבָתוֹ, דְּאַהֲשְׁלַת הַצִּיצִית בְּבֶגֶד גַּם כֵּן קָאֵי לְפָרוּשׁ רַשַׁ"י וְהָרא"ש, דְּדַוְקָא אִם עָשָׂה גַּם כֵּן קֶשֶׁר וְחָלְיָא, דְּמַאי שְׁנָא. אֲבָל מִדִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל כָּתַב הָרַמְב"ם וְכוּ' אֲלָמָּא תְּלִיָּה לִשְׁמָהּ בְּעִינַן וְכוּ', עַיֵּן שָׁם, מוּכָח בְּהָדְיָא דְּהִתְחִיבָה בְּכָנָף שֶׁיִּהְיֶה לִשְׁמָהּ. וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי מוּכָח כֵּן יוֹתֵר בְּהָדְיָא בְּתוֹסָפוֹת מְנָחוֹת דַּף מ"ב עַמּוּד ב' דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הַקּוֹנֵס כוּ', עַיֵּן שָׁם. **אַךְ מִכָּל מָקוֹם אִפְשָׁר דְּאִם שָׁכַח לְכַוֵּן לִשְׁמָהּ בְּעֵת הַתְּחִיבָה וּבְעֵת הַקֶּשֶׁר כְּוַן לִשְׁמָהּ, דְּיוֹכֵל לְבָרֵךְ,** דְּנֹאמַר הוֹכִיחַ סוֹפוֹ עַל תְּחִלָּתוֹ, וְשָׁאנֵי הֵיהֵא דְּהַקּוֹצֵץ דְּלֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה הוֹכִיחַ סוֹפוֹ עַל תְּחִלָּתוֹ. וְאַף דְּזֶה גּוּפָא סָפֵיקָא הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרַ"א לְעֵיל בְּסִימָן י"א סָעִיף א' וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק הָרַמְב"ם פֶּרֶק ב' מִשְׁחִיטָה (הט"ז) וּפֶרֶק ד' מֵהִלְכוֹת זְכִיָּה וּמַתָּנָה (ה"ג), הָא יֵשׁ עוֹד בָּזֶה סְפֵיקָא, דְּאוּלַי הֲלָכָה כְּהָרַמְב"ם דְּלֹא בָּעִינַן לִשְׁמָהּ, וְגַם דְּאוּלַי בָּזֶה סְתָמָא לִשְׁמָהּ קָאֵי וּכְיֵשׁ דְּפָסְקוּ כֵּן, עַיֵּן בְּמִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב סִימָן כ' (בנדפס מחדש סי' כא) וּבְאֹרְצוֹת הַחַיִּים (ארץ יהודה סק"ב). **אַךְ יֵשׁ לְדַחוֹת קָצָת,** דְּיֵשׁ פּוֹסְקִים [הָרַשַׁ"ל (ישי"ש חולין פ"ב סי' כ) וּדְרִישָׁה בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן ד'] (סק"ב) דְּסְבִירָא לְהוּ דְּלֹא אָמְרִינַן כְּלָל הוֹכִיחַ סוֹפוֹ עַל תְּחִלָּתוֹ, **וְצָרִיךְ עִיּוּן. וְלוּלֵי דִּמְסְתַּפְקִינָא הָיִיתִי אוֹמֵר מִלְּתָא חֲדַתָּא בְּעִנְיָנֵנוּ, דְּעִקַּר פְּלוּגְתַּת הָרא"ש עַל הָרַמְב"ם הוּא בְּאִם יִשְׂרָאֵל הִטִּיל הַצִּיצִית בְּבֶגֶד יִשְׂרָאֵל אַחֵר שֶׁבִּקֵּשׁ אוֹתוֹ לְהַטִּיל בְּתוֹכוֹ אֲלוּ הַחוּטִין, דְּלְהָרַמְב"ם כָּשֵׁר אַף בָּזֶה,** דְּהָא קָא מְדַיֵּק מִדְּפוֹסֵל הַגְּמָרָא (מנחות מב.) דַּוְקָא בְּהַטִּיל נָכְרִי צִיצִית בְּבֶגֶד דְּמֵירֵי דְּהַטִּיל בְּבֶגֶד יִשְׂרָאֵל, מִדְּמַשְׁמַע בְּגְמָרָא מְנָחוֹת מ"כ עַמּוּד ב' מִלֵּישָׁנָא בְּתָרָא דְּרַב יַעֲשׂוּ לָהֶם, אֲחֵרִים. [וּלְשׁוֹן הָרִי"ף (יב:) בָּזֶה, מִגַּיו לְלוֹקֵחַ צִיצִית מִן הַנָּכְרִי וְכוּ', לֹא אֲבִין, וּתְמִיהָ עַל הַמְפָרְשִׁים שֶׁלֹּא הֵעִירוּ בָּזֶה, וְאוּלַי דְּסִבְרַת הָרִי"ף דְּהָנֵי תְּרֵי לִישָׁנָא לֹא פְּלִיגִי. וְעַל כָּל פָּנִים כָּל הַפּוֹסְקִים סְבְרֵי דְּבָכָל גַּוְנֵי פְּסוּל עַל יְדֵי נָכְרִי]. וְנוֹכֵל לֵאמַר בָּזֶה, דִּסְבְרַת הָרא"ש הוּא דָּזֶה הַיִּשְׂרָאֵל הַשֵּׁנִי לֹא כְּגַן בְּהַשְׁלָתוֹ לְשֵׁם צִיצִית רַק סְתָם לְקַיֵּם בַּקָּשָׁתוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן שֶׁבִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהַטִּיל אֲלוּ הַחוּטִין בְּתוֹכוֹ. [**הַגָּ"ה. וְאֵין הָכִי נְמִי דְּאִם הָיָה מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ בְּפֵרוּשׁ שֶׁיָּטִיל אֲלוּ הַחוּטִין בְּתוֹכוֹ לְשֵׁם צִיצִית דְּכָשֵׁר לְכוּלֵי עָלְמָא,** וְכִדְלָעֵיל סִימָן י"א סָעִיף א' טְוִי לִי צִיצִית לְטַלִּית. **וְלִכְאוֹרָה אֲפִלּוּ אִם הָיָה אוֹמֵר לוֹ סְתָם הָשֵׁל לִי צִיצִית אֲלוּ לְטַלִּית דְּכָשֵׁר** וּכְמוֹ שָׁם בְּטָוֵי לִי צִיצִית לְטַלִּית, וּבְדִלְחָךְ יֵשׁ לְחַלֵּק בֵּינֵיהֶם. עַד כָּאן הַגָּ"ה]. **אֲבָל אִם הוּא בְּצַעְמוֹ הִטִּיל בְּסְתָם חוּטֵי הַצִּיצִית בִּבְגָדוֹ, אֲפִלּוּ דְּגַם לְהָרא"ש בָּזֶה סְתָמָא לִשְׁמָהּ קָאֵי** דְּלִמָּה הִטִּיל אֲלוּ הַחוּטִין בִּבְגָדוֹ אִם לֹא לְשֵׁם צִיצִית, וּבִקְרֵט בְּאֵלּוּ הַשְּׁלִיתִים שֶׁלָּנוּ שֶׁהֵם מְיֻחָדִין בְּעֵת קְנִיָּתָן רַק לְקַיֵּם בָּהֶם מִצְוַת צִיצִית, בְּוַדַּאי אַחַר כָּךְ כְּשֶׁהִטִּיל בָּהֶן חוּטֵי הַצִּיצִית לְשֵׁם צִיצִית הִטִּיל בָּהֶן, וְדוֹמְיָא דְּמַאי דְּהַבִּיא הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסִימָן תקפ"ט סָעִיף קָטָן ד' בְּשֵׁם הָרַדְבַּ"ז (ח"ב סי' תתט), עַיֵּן שָׁם. **וְכָל זֶה כְּתַבְתִּי רַק לְהַצְדִּיק הַמִּנְהָג שֶׁלֹּא נְהֹגוּ לִזָּהֵר בָּזֶה, אֲבָל כָּל יְרֵא שָׁמַיִם יַחְמִיר עַל עַצְמוֹ לִהְיוֹת זְהִיר לְהוֹצִיא בְּשִׁתְּפֵי בְּפֵרוּשׁ שֶׁהוּא תּוֹלֶה אוֹתָן לְשֵׁם צִיצִית:**

ג * **שְׁאָלָהּ כְּשֶׁהִיא מְצֻיֶּצֶת וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה בְּסוֹף סָעִיף קָטָן י"א מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעִנְיַן טַלִּית הַקָּהָל דְּאַדַּעְתָּא דְּהָכִי קָנוּהוּ וְכוּ', כֵּן כָּתַב בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים, וּתְמַהֲנִי לְמָה צָרִיךְ לָזֶה הָלֹא רַבָּה (סק"ו) כָּתַב דְּהֵרֵי כְּטַלִּית שֶׁל שְׁתָּפִין דְּנִתְבָּאֵר בְּסָעִיף ה' דְּחַיָּבֶת, וְכֵן אִיתָא בְּמַרְדְּכַי בְּהִלְכוֹת צִיצִית בְּסִימָן תתק"ע.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה לא יברך): **ג** (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): (טו) עוֹלַת תָּמִיד (סק"ו): (טז) רַשַׁ"ל (ישי"ש חולין פ"ח סי' נ"ג) וְט"ז (סק"ד ד"ה): (יז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין ציצית שעשאן עכו"ם וכו' ס"ג) וְעוֹד שְׁאָר פּוֹסְקִים: (יח) ט"ז (סק"ד): (יט) יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (שם): (כ) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (כא) אֵלִיָּה רַבָּה (שם) וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סעיפים ז-ח) פסק שהמשאיל לחבירו מלבוש של ד' כנפות שאדם לובשו דרך מלבוש בעלמא ולא לשם מצות ציצית אין השואל צריך לברך עליו, משום דאין לנו בירור שהשאילו לשם מצוה שנאמר דהוה כאילו נתן לו במתנה על מנת להחזיר, אבל אם יצדה לברך הרשות בידו, כדין טלית שאולה. והשואל כדי לעלות לדוכן או לעלות לקרות בספר תורה, אם המשאיל יודע שהשואל לובשו לשם מצות ציצית אם כן אדעתא דהכי השאילו שיברך עליו והוי כאילו נתנה לו במתנה על מנת להחזיר, ולכן מברך עליו כאילו היתה שלו. אבל אם סובר המשאיל שאינו לובשו אלא מפני כבוד הציבור אין עלינו לומר דנתנו לו במתנה על מנת להחזיר ואין השואל צריך לברך, מיהו אם יצדה לברך הרשות בידו, כנ"ל. ובפסקי הסידור איתא: השואל טלית מחבירו יבקש ממנו שיתן לו במתנה על מנת להחזיר כדי שיוכל לברך עליו לדברי הכל וכו'.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ו הרא"ש שם בחלין וסמ"ק (מצוה לא הגהה כ) ורבנו ירוחם (נתיב יט ח"ג). ז חלין קל"ו (ע"א).

ד * ומתר לטל (ז) [ז] (יג) טלית חברו (יד) א]ולברך עליה, ובלבד (ח) (טו) שיקפל אותה אם מצאה מקפלת. הגה: והוא הדין בתפלין (נימוקי יוסף פרק הספינה (ב"ב מד: ד"ה מתניתין)). אבל אסור ללמד מספרים של חברו (טז) בלא דעתו, דחיישינן שמא יקרע אותם (ט) בלמודו (נימוקי יוסף הלכות קטנות (יב. ד"ה טלית)): ה * זטלית (יז) של (י) שתפין (יח) חיבת בציצית, דכתיב (במדבר טו לח) 'על כנפי בגדיהם':

שערי תשובה

סעיף ח', ובפתחי שערים שם. ומה שהביא (הבאה"ט) מתשובת בית יעקב, עין שם שהביא מדין אתרוג המבאר בסוף סימן תרנ"ח שמוטב שישלחנו לקהל, וכתב כמה חלוקי דינים בזה, וגם לתרץ קשית הט"ז (סק"ה) ומגן אברהם (סק"ח) שהקשו מאתרוג על ציצית. ועין ביד אפרים סימן תרנ"ח (ס"ג) מה שכתב בזה: ד [ז] טלית חברו. עין באר היטב בשם רש"ל. ועין ט"ז (סק"ו) דהרש"ל סים בה דהינו כשהניחו במקום מיחד, עין שם. ורצונו לומר דאם לא הניחו במקום מיחד, סימן לדבר שאינו מקפיד על מקומו ורשותו. ואמנם דעת רש"ל בכל טלית שלובש בלא דעת חברו לא יברך, ומכל שכן בזה. נראה דאף מי שנוהג כשלובשו במקומו לברך, בזה שמוציאו חוץ למקומו לפי שבעל הטלית לא הקפיד להניחו במקום מיחד, לא יברך עליו:

באר היטב

לובש בו דרך מלבוש אלא שמטיל בו ציצית משום שיש לו ארבע כנפות, השואל לחברו מלבוש כזה אין השואל מברך עליו, דאין לנו ברור שהשאילה משום מצוה, דילמא למלבוש בעלמא השאילה לו, עד כאן ט"ז. רש"ל (יש"ש חולין פ"ח סי' נג) פסק דראוי לכל ירא שמים שלא ילבש טלית שאינו שלו, ואם אין לו טלית אחר ילבשנו בלא ברכה, כי הברכות אינן מעכבות. עוד כתב, דאפלו לדעת המברכין על טלית שאולה, הינו הטלית שלובש בעת התפלה עם הנחת תפלין, אבל מי שלובש כדי לעלות לתורה או לירד לפני התבה בודאי אין לברך עליו. ודעת הרא"ש בהלכות ציצית (סי' ב) דהעובר לפני התבה מברך, וכן הוא בפסקי תוספות במנחות סימן (ק"נ) [קס"א] דכהנים המתעטפים בטלית שאינו שלהם כשעולין לדוכן, מברכין. וכן כתבו המגן אברהם (סק"ו) ואליהו זוטא (סק"ז), גם בתשובת שער אפרים סימן י"ט ובתשובת בית יעקב סימן קי"ד פסקו דלא כהרש"ל, עין שם. וט"ז (סק"ה) הסכים עם מהרש"ל ופסק שלא לברך על טלית שאולה מציצת, ומכל שכן אם נטלו שלא מדעת חברו שבסעיף ד' שאין מברך עליו, עין שם. והמחבר יד אהרן (הגה"ט) סותר הראיות של הט"ז, עין שם, ועין בספר בני חיא (הגב"י סק"ב) [ועין בספר אליהו רבה (סק"ו) הביא כמה שאלות ותשובות לדחות דברי מהרש"ל, ופסק לברך אפלו בטלית שאולה אף לעלות לתורה]. שאלה, אם מחיב אדם להשאיל טלית שלו למי שדר בכפר כדי שהוא יצטרך לשאל טלית מאחרים בעירו. פסק בתשובת בית יעקב סימן קי"ד דאין מחיב להשאיל טליתו לאחר והוא יברך על טלית שאולה, עין שם: ד (ז) טלית חברו. באקראי, אבל בקביעות אסור. ב"ח (ס"ב). וכתב רש"ל (יש"ש חולין פ"ח סי' נג) דאסור לקח אותו מבית הכנסת לבית, או אפכא: (ח) שיקפל. אפלו שלא כסדר קפולו הראשון. ובשבת אפלו אין מקפלו כלל שרי. מגן אברהם (סק"ט). עין עולת תמיד (ס"ק יב) ובתמת ישרים סימן מ"ו: (ט) בלמודו. ואפלו באקראי אסור ללמד בהם. ועין בחשן משפט סימן רצ"ב סעיף כ' בהגה"ה דנתבאר אם הפקיד אצל תלמיד חכם ספרים מתר ללמד בהם ולהעתיק אם אין לו כיוצא בהם. וכתב ט"ז (סק"ז), והוא הדין במשכון אצל תלמיד חכם. והסמ"ע כתב שם (ס"ק מה), אם המפקיד מקפיד על זה אסור, אבל הש"ך שם (ס"ק לה) חולק עליו וכתב דשרי, עין שם. וכתב המגן אברהם (סק"י), דברי הש"ך נראין בפרוש דברי המרדכי (ב"מ פ"ג סי' רצג), אבל ממה שכתב הבית יוסף כאן (ד"ה וליטול) בשם הפוסקים משמע דהוי שואל שלא מדעת, עין שם: ה (י) שתפין. כסות השתפין עם הגוי אינו חיב בציצית. עין דמשק אליעזר בפרק ראשית הגז דף תכ"ד (סי' מג), וביד אהרן (הגה"ט):

באור הלכה

ויותר מזה, שהמרדכי כתב בפרוש דלא צריכא להא דכתב הרשב"ם בבבא בתרא קל"ז עמוד ב' (ד"ה ואם לאו), ורצונו לומר באתרוג דאדעתא דהכי וכו', דבזה הלא גם בטלית של שתפין חיבת. ואולי טעם הדרך החיים דפעמים העיר גדולה מאד ולא ימטי שוה פרוטה לכל חד, וכעין שפרש רש"י בסכה כ"ז עמוד ב' דבור המתחיל כל האזרח, עין שם. **ובספר שערי אפרים** (שער י ס"ח) **כתב דיותר טוב לקח טלית שאולה בעת עליתו לתורה מלקח טלית הקהל, שבטלית הקהל נכנס לכלל ספק שמא מחיב לברך. ואם לקח טלית הקהל ורוצה לברך יכון אז שרוצה ללבשו לשם מלבוש של ציצית ויעטף בו ראשו כמו בשחרית, ואין צריך אז לעמד מעטף שעור הלוך ארבע אמות וכו', ואם אינו רוצה לברך עליו לא יעטף ראשו כלל רק עטיפת הגוף לבד.** ונתן טעם לדבריו בהפתחי שערים שלו, וזה לשונו: בטלית הקהל יש לברך עליו כמו בטלית של שתפין, ומכל מקום נראה דוקא כשמעטף בו ראשו כדרך עטיפת שחרית, הא בלאו הכי אין לברך, אף שיש דעת קצת פוסקים החולקים על זה וסבירא להו דעטוף הגוף סגי, מכל מקום אין כונתו להתעטף כלל רק לבישה לשעתו משום כבוד בעלמא, לא קרינן 'אשר תכסה בה' בעטוף ארעי כזה, ואף בטלית שלו, אם זמנו בהול שאינו יכול להתעטף בו ממש ונותנו על הכתפים לבד לשעה קלה בשעת הקריאה ודעתו להסירו מיד, צריך עיון בכהאי גונא, עד כאן לשונו. **ודבריו חלושים במקצת, דהלא הסכמת השלחן ערוך** לעיל בסימן ח' (ס"ב) **דהעטוף אינו לעיכובא. וגם** טעם השני שלו, **מרש"ל** (יש"ש חולין פ"ח סי' נג) **ומגן אברהם** (סק"ו) **ואליה רבה** (סק"ו) **ושארי אחרונים משמע דבבגד שלו בודאי חיב לברך ולא חלקו כלל בין אם מעטף ראשו או לא, משמע מדבריהם דבכל גוני חיב על ידי לבישה זו בציצית. מכל מקום מה שכתב בשערי אפרים הנ"ל דיכון אז בלבישתו לשם מלבוש של ציצית ולא לכבוד בעלמא, דבריו נכונים מאד** מדינא מטעם אחר, דהלא קיימא לן בסימן ס' סעיף ד' **דמצות צריכות כונה ולעיכובא הוא** כמבאר שם (במשנ"ב סק"ח), וכמו שכתבנו בסימן ח' במשנה ברורה סעיף קטן י"ט, עין שם. **אחר כך מצאתי חבר להשערי אפרים** והוא מה שכתב בבאר היטב בסימן י"ח סעיף קטן ד' בשם הלחם חמודות (עין דברי חמודות הל' ציצית אות ג) דהמתעטף מפני כבוד הצבור אין מברך, ומסתמא טעמו כמו שכתב השערי אפרים דאפשר דזה אינו נקרא לבישה המחיבת בציצית. ועין מגן אברהם סוף סימן י"ט במה שכתב בשם התוספות (נדה סא: ד"ה אבל), **וצריך עיון:**

ד * מתר לטל טלית חברו וכו'. שאלה, אם מחיב אדם להשאיל טלית שלו למי שדר בכפר כדי שהוא יצטרך לשאל טלית מאחרים בעירו, פסק בתשובת בית יעקב בסימן קי"ד **דאין מחיב להשאיל טליתו לאחר והוא יברך על טלית שאולה,** עין שם:

ה * טלית של שתפין חיבת וכו'. עין במשנה ברורה (ס"ק יח) במה שכתבנו ואיירי שחברו מרצה וכו', והוא מהפרי מגדים. הגם דבעקר דינו לכאורה יש להתישב הרבה, דמאי גריעא זו מסתם טלית של שתפין, דגם שם הלא חצי השני של הבגד אינו שלו בעצם רק שאול לו ושאול פטר התורה מציצית, ואם כן נשאר רק חצי הבגד בשני הציצית, ואפלו הכי גלתה לנו התורה דלא בעינן רק שיהיה לו חלק בעצם הבגד, והכי נמי בעניננו. ומכל מקום דבריו אמת מטעם אחר, דהא קיימא לן דאפלו במקום דלא בעינן לכם כגון בתפלין, אפלו הכי פסול גזל משום מצוה הבאה בעברה, וכדלקמן בסימן כ"ה סעיף

משנה ברורה

ומזה נלמד לעניננו גם כן דצריך להחזירו להנותן בזמנו, הינו אם היום יצא בו בעליו, ישיב לו על כל פנים למחר קדם התפלה, כדי שיהיה לו בעצמו גם כן במה לצאת. ואם לא החזיר לו והנותן אין לו טלית אחר, נראה דנעקר המתנה למפרע ולא קרינא ביה 'כסותך' [ואף שיש לו טלית קטן מכל מקום מסתברא דאדעתא דהכי לא נתן לו], דלא כמו שכתב בספר נתיב חיים. גם נתבאר שם (ס"ה) דאחר שיצא בו צריך לחזר ולתנו לבעליו במתנה כדי שיהיה של בעלים, שהרי נעשה שלו, ופשוט דהכי נמי בעניננו. נראה לי פשוט דאם נתקלקל הטלית או אחת מציציותיה אצל השואל אף שהיה על ידי אנס, ולא החזיר לו כמו שלקחה, אינו יוצא בהמצוה. עין בסימן תרנ"ח סעיף ד', ובחדושי רבי עקיבא איגר שם (דפוס יוהנסבורג): ד (יג) טלית חברו. פרוש, שלא מדעתו, דניחא ליה לאיניש דליעבד מצוה בממונה (פסחים ד:). ודוקא (כב) באקראי, אבל בקביעות אסור. ואפלו באקראי, דוקא באותו מקום, אבל להוציאו מביתו לבית הכנסת או אפכא אסור, דאפשר שמקפיד עליו והוי גזל. ועין בפרי מגדים (מש"ז סק"ו) שכתב דבכל גוני ראוי לזהר כשבעליו עמו שישאלנו, ואין סומכין על החזקה במקום שיכולין לבררו בקל, וכל שכן אם יודע בו שהוא מקפיד: (יד) ולברך עליה. עין במגן אברהם (סק"ח), ועין בדרך החיים (דין ציצית שעשאן עכו"ם וכו' ס"ד) שכתב דיותר טוב שיכון שלא לקנות ולא יברך: (טו) שיקפל אותה. (כג) ב]כקפולה הראשון. (כד) ובשבת יקפל אותה ולא כקפולה הראשון, והמגן אברהם (סק"ט) ג]מקל בשבת שלא לקפל כלל: (טז) בלא דעתו. אפלו (כה) באקראי בעלמא, דחישינן שמא יקרא בהן הרבה עד שיתקרעו מרב המשמוש. והעולם נוהגין כשמוצאין סדור תפלה או מחזור בבית הכנסת שלוקחין אותו כדי להתפלל בו, ואיני יודע התר לזה, דמאי שנא סדור מספרים [פרי מגדים (מש"ז סק"ז)]: ה (יז) של שתפין. וטלית של שתפות נכרי וישראל או איש ואשה, חיבת בציצית ולא יברך עליה. ארצות החיים (לב הארץ ס"ה) דלא כדמשק אליעזר (עמ"ס חולין פי"א סי' מג), עין שם: (יח) חיבת. ואיירי שחברו מרצה שילך חברו בו, והוא בלי ציצית, חיב לעשות בו

שער הציון

ד (כב) ב"ח (ס"ב) ומגן אברהם (סק"ז): (כג) פרי מגדים (א"א סק"ט): (כד) כנסת הגדולה (הגב"י): (כה) פרי מגדים (א"א סק"י):

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו"ע הרב (ס"א) כתב דאינו צריך לברך, אבל אם רוצה לברך הרשות בידו. ב] ובשו"ע הרב (ס"ט) כתב: ואין צריך לקפלה כסדר קיפולו הראשון דוקא אלא אפילו אם מקפל בענין אחר די בכך. ג] וכן פסק בשו"ע הרב (שם).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

טו אִם לְהַתִּיר צִיצִית מִבֶּגֶד לְבֶגֶד, וְדִין נִקְרַע הַטַּלִּית. וּבוֹ ו׳ סְעִיפִים:

א אמֻתָּר לְהַתִּיר צִיצִיּוֹת מִטַּלִּית זֶה (א) וְלִתְּנָם (ﬡ) [א] (ב) בְּטַלִּית אַחֵר, אֲבָל שֶׁלֹּא לְהַנִּיחָם (ג) [ב] (ג) בְּבֶגֶד אַחֵר, לֹא. הַגָּה: וְדַוְקָא בְּטַלִּית שֶׁל (ג) (ד) בַּר חִיּוּבָא, אֲבָל מֻתָּר לְהַתִּיר הַצִּיצִית מִטַּלִּית שֶׁל מֵתִים (מרדכי שבת פ״ב סי׳ ערב) ותוספות פרק במה מדליקין דף כ״ב (ע״א ד״ה רב): **ב** (ה) באֵינוֹ יָכוֹל לִקַּח הַכָּנָף כְּמוֹ שֶׁהוּא (ו) עִם הַצִּיצִיּוֹת וּלְתָפְרוֹ (ז) בְּבֶגֶד אַחֵר, מִשּׁוּם דְּ׳עַל כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם׳ בָּעִינַן, וְכָנָף זֶה לֹא הָיָה מִבֶּגֶד זֶה בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה: **ג** * גטַלִּית מְצֻיֶּצֶת כְּהִלְכָתָהּ שֶׁחִלְּקוּהָ לִשְׁתַּיִם (ח) וּבְכָל חֵלֶק יֵשׁ בּוֹ שִׁעוּר לְהִתְעַטֵּף, וְנִשְׁאַר לְכָל אַחַת מֵהֶם צִיצִית אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם, (ט) אֵין בּוֹ מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה (ד) [ד] וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי: **ד** דנִקְרַע הַטַּלִּית

בְּאֵר הַגּוֹלָה

א מְנָחוֹת מ״א (ע״ב) וְשַׁבָּת כ״ב (ע״א) וְכִשְׁמוּאֵל. **ב** (תַּנְחוּמָא) [מְנָחוֹת מ״א] (ע״א ורש״י שם ד״ה ממקום). **ג** תְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א (ח״א סי׳ ריז). **ד** מְנָחוֹת מ״א (ע״א) וּכְרַבִּי מֵאִיר.

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ﬡ) **בְּטַלִּית אַחֵר.** אֲפִלּוּ מִטַּלִּית חָדָשׁ, וְכָל שֶׁכֵּן מִטַּלִּית יָשָׁן שֶׁמֻּתָּר לְהַתִּיר וְלִתְּנָם בְּטַלִּית חָדָשׁ. וְדַוְקָא כְּשֶׁכָּל הַחוּטִין שְׁלֵמִים, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן י״ב סָעִיף קָטָן ב׳, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב הַיַּד אַהֲרֹן: (ג) **בְּבֶגֶד אַחֵר לֹא.** כִּי אָז יֵשׁ אִסּוּר, שֶׁמְּבַזֶּה טַלִּית שֶׁל מִצְוָה בְּחִנָּם. וְאִם רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת בּוֹ צִיצִית יוֹתֵר יָפִים מֻתָּר לְטָלְןָ, לִבּוּשׁ. וְהוּא הַדִּין אִם נִפְסְקוּ, אַף עַל פִּי שֶׁכְּשֵׁרִים עַל פִּי הַדִּין רַשַּׁאי לְהַתִּירָן וְלַעֲשׂוֹת בָּהֶם שְׁלֵמִים, מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב). וְאִם רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מֵהַטַּלִּית בֶּגֶד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ אַרְבַּע כְּנָפוֹת, מֻתָּר לְטָלְןָ. וּלְאַחַר שֶׁהִתִּיר הַצִּיצִית מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּטַלִּית לְאֵיזֶה תַּשְׁמִישׁ שֶׁיִּרְצֶה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא תַּשְׁמִישׁ מְגֻנֶּה. עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן כ׳ סָעִיף קָטָן ד׳, וְעַיֵּן עוֹלַת תָּמִיד (סק״ב): (ג) **בַּר חִיּוּבָא.** אֲפִלּוּ אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן. עַיֵּן עוֹלַת תָּמִיד סָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁדְּבָרָיו מְגֻמְגָּמִין: **ג** (ד) **וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי.** דְּהַצִּיצִית שֶׁנִּשְׁאֲרוּ אֵין שׁוּם פְּסוּל עֲלֵיהֶם, אִם כֵּן רַשַּׁאי לַעֲשׂוֹת שְׁתֵּי צִיצִית עַל כְּנָפוֹת מְחֻדָּשִׁים. אוֹ אִם יִרְצֶה יְצָרֵף לְאוֹתוֹ הַחֲצִי חֲתִיכָה

שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה

א [א] **בְּטַלִּית אַחֵר.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב, וְכֵן כָּתַב בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת גְּדוֹלִים דַּאֲפִלּוּ מֵחָדָשׁ לְחָדָשׁ מֻתָּר, עַיֵּן שָׁם: [ב] **בְּבֶגֶד אַחֵר.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת מַהֲרִ״י (מולכין) [מולכו] וּמַהֲרַ״ם בֶּן חָבִיב כְּתַב יָד, מִי שֶׁנִּפְסַק בְּטַלִּיתוֹ שְׁתַּיִם אוֹ שָׁלֹשׁ צִיצִית וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֲחֵרִים, מִכָּל מָקוֹם אִם נִשְׁאַר כָּשֵׁר אֲפִלּוּ אֶחָד אֵין לְהַתִּירוֹ מֵהַטַּלִּית לְהַשְׁלִיכוֹ, שֶׁגַּם בָּזֶה יֵשׁ מִשּׁוּם בִּזּוּי מִצְוָה. אַךְ אִם רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת צִיצִית נָאוֹת יוֹתֵר, אוֹ שֶׁגַּם הָרִאשׁוֹנִים נָאִים אֶלָּא שֶׁבָּלוּ קְצָת וְאֵינָם חֲזָקִים כָּל כָּךְ, מֻתָּר לְהַתִּירָם לַעֲשׂוֹתָם חֲדָשִׁים, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּסֵפֶר בֵּית יְהוּדָה (סי׳ כה) שֶׁמֻּתָּר לְהַתִּיר כְּרִיכוֹת הַצִּיצִית, אַף שֶׁהֵם מְכֻוָּנִים בְּגִימַטְרִיָּא לְשֵׁם הֲוָיָ״ה אֵין בָּזֶה בֵּית מֵחוּשׁ: **ג** [ד] **וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי.** עַיֵּן בְּאֵר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

צִיצִית. אֲבָל שֻׁתָּפִין וְיֵשׁ בּוֹ צִיצִית וְאֶחָד מַקְפִּיד עַל חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא יֵלֵךְ בּוֹ, אֲפִלּוּ יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי חֲלֻקָּה וּבְכָל חֵלֶק שִׁעוּר טַלִּית, אֲפִלּוּ הָכִי אִם לוֹבְשׁוֹ בִּגְזֵלָה וּמְבָרֵךְ עָלָיו עוֹבֵר בְּ׳לֹא תִשָּׂא׳, כִּי חֵלֶק הָאֶחָד שֶׁבּוֹ שְׁתֵּי צִיצִית אֵינָן שֶׁלּוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן אִם אֵין בּוֹ עֲדַיִן צִיצִית [פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סוסק״ז)]. וּלְפִי זֶה בְּטַלִּית שֶׁנִּשְׁאַר לְהַיּוֹרֵשׁ מֵאָבִיו, וּשְׁאָרֵי אֶחָיו מַקְפִּידִין עָלָיו, יֵשׁ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עָלָיו עַד שֶׁיִּתְפַּשְּׁרוּ בֵּינֵיהֶם:

א (א) **וְלִתְּנָם וְכוּ׳.** אֲפִלּוּ (ﬡ) מִטַּלִּית חָדָשׁ לְטַלִּית חָדָשׁ, וְכָל שֶׁכֵּן מִטַּלִּית יָשָׁן שֶׁמֻּתָּר לְהַתִּיר וְלִתְּנָם בְּטַלִּית חָדָשׁ שֶׁרוֹצֶה לְלָבְשׁוֹ וּלְקַיֵּם בּוֹ הַמִּצְוָה. גַּם אֲפִלּוּ (ג) מִטַּלִּית גָּדוֹל לְטַלִּית קָטָן, שֶׁטַּלִּית גָּדוֹל וְטַלִּית קָטָן שָׁוִים. אֲבָל אֵין לְהַתִּיר צִיצִית מִטַּלִּית שֶׁל גָּדוֹל וְלִתְּנָם (ג) בְּטַלִּית שֶׁל קָטָן, דְּחִיּוּבוֹ רַק מִדְּרַבָּנָן. וּבִפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ב) נִסְתַּפֵּק אִם מֻתָּר [לְהַתִּיר] צִיצִית מִטַּלִּית שֶׁל צֶמֶר לִתְּנָם בְּטַלִּית שֶׁל שְׁאָר מִינִים, לְהַפּוֹסְקִים לְעֵיל בְּסִימָן ט׳ סָעִיף א׳ דִּשְׁאָר מִינִים הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן. וְהָאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״א) מֵקֵל בָּזֶה: (ב) **בְּטַלִּית אַחֵר.** עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (מש״ז סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּאִם מְצוּיִים לוֹ צִיצִית אֲחֵרִים לְהַשִּׂיג נָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהַתִּיר צִיצִיּוֹתָיו, אִם לֹא בָּאֹפֶן הַמְבֹאָר בְּסָעִיף קָטָן ג׳: (ג) **בְּבֶגֶד אַחֵר לֹא.** כִּי יֵשׁ אִסּוּר שֶׁמְּבַזֶּה טַלִּית שֶׁל מִצְוָה בְּחִנָּם, (ה) אִם לֹא שֶׁנִּתְבַּלָּה הַטַּלִּית אָז מֻתָּר לְהַתִּיר צִיצִיּוֹתָיו בְּכָל גַּוְנֵי, אוֹ (ו) שֶׁרוֹצֶה לְמָכְרוֹ לְנָכְרִי, אוֹ (ז) לַעֲשׂוֹת מֵהַטַּלִּית בֶּגֶד שֶׁלֹּא יִהְיֶה אַרְבַּע כְּנָפוֹת, מֻתָּר לְטָלְןָ. אֲבָל אִם רוֹצֶה לִמְכֹּר הַטַּלִּית לְיִשְׂרָאֵל אָסוּר לִקַּח צִיצִיּוֹתָיו, (ח) אַף שֶׁיִּשְׂרָאֵל הַשֵּׁנִי יוּכַל לְהַטִּיל צִיצִית בְּעַצְמוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר. וּמֻתָּר לְהָסִיר הַצִּיצִית וְלָתֵת תַּחְתֵּיהֶם (ט) יוֹתֵר נָאִים מִשּׁוּם הִדּוּר מִצְוָה, אוֹ (י) כְּשֶׁהֵם יְשָׁנִים וּמְסִירָם כְּדֵי לְחַדְּשָׁם, אוֹ (יא) כְּשֶׁנִּפְסַק חוּט אֶחָד וְלֹא נִשְׁאַר בּוֹ אֶלָּא כְּדֵי עֲנִיבָה, אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן הַצִּיצִית כָּשֵׁר אַף עַל פִּי כֵן מֻתָּר לְהָסִיר וְלָתֵת תַּחְתֶּיהָ שְׁלֵמָה. וְדַע עוֹד דִּבְמָקוֹם שֶׁהַצִּיצִית הֵם שְׁלֵמִים וּרְאוּיִים לְהִנָּתֵן לְבֶגֶד אַחֵר [לְאַפּוּקֵי (יב) אִם הֵם רַק כְּדֵי עֲנִיבָה], יֵשׁ (יג) מִן הָאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ דְּיִזָּהֵר לְהַתִּיר הַקְּשָׁרִים וְהַכְּרִיכוֹת שֶׁלָּהֶם וְלֹא לְהַפְסִיקָן וְלִקְרֹעַ אוֹתָן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְכַלֶּה אוֹתָן, וּכְבָר אָמְרוּ חֲזַ״ל (יבמות יא:) לֹא יִשְׁפֹּךְ אָדָם מֵי בּוֹרוֹ וַאֲחֵרִים צְרִיכִין לָהֶם. וְהַחַיֵּי אָדָם (כלל יא סל״ב) כָּתַב, בְּמָקוֹם שֶׁקָּשֶׁה בְּעֵינָיו הַטִּרְחָה לְהַתִּיר, מֻתָּר לְנַתְּקָם וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם בַּל תַּשְׁחִית כֵּיוָן שֶׁאֵין עוֹשֶׂה דֶּרֶךְ הַשְׁחָתָה, עַיֵּן שָׁם: (ד) **בַּר חִיּוּבָא.** אֲפִלּוּ (יד)(*) אֵינוֹ חַיָּב רַק מִדְּרַבָּנָן: **ב** (ה) **אֵינוֹ יָכוֹל.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ג׳, וּמוּכָח מִדְּבָרָיו דְּדַוְקָא כָּנָף שֶׁאֵין בּוֹ שִׁעוּר לְהִתְעַטֵּף. וְאַף דְּאָסְרוּ בַּגְּמָרָא (מא.) אֲפִלּוּ אִם הוּא מַחֲזִיק אַמָּה עַל אַמָּה, גַּם זֶה עֲדַיִן אֵין בּוֹ שִׁעוּר עִטּוּף לְדִידֵהּ, אֲבָל אִם הָיָה בַּהַחֲתִיכָה שִׁעוּר שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כְּדֵי לְהִתְעַטֵּף, אמֻתָּר לְצָרֵף אוֹתוֹ לְבֶגֶד אַחֵר אֲפִלּוּ עִם צִיצִיּוֹתָיו. אֲבָל הַטַּ״ז בְּסָעִיף קָטָן ג׳ פָּלִיג עַל זֶה וְאוֹסֵר, (יד) וְכֵן מַשְׁמַע בִּלְבוּשׁ (ס״ג) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין אם להתיר ציצית וכו׳ ס״ב): (ו) **עִם הַצִּיצִיּוֹת.** אֲבָל בְּלֹא הַצִּיצִית מֻתָּר לְחַבְּרוֹ (טו) אִם הוּא מַחֲזִיק עַל כָּל פָּנִים שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת עַל שָׁלֹשׁ, וְאַחַר כָּךְ יַטִּיל בּוֹ צִיצִית, וּמִכָּל שְׁאָר הַבֶּגֶד אֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר כְּלָל. (טז) וְדַוְקָא אִם קֹדֶם שֶׁנִּתְחַבֵּר לָהּ הַכָּנָף הָיָה גַּם כֵּן בַּת חִיּוּבָא כְּגוֹן שֶׁלֹּא נִקְרַע מִמֶּנָּה הַכָּנָף בְּעִגּוּל, אֲבָל אִם נִקְרַע מִמֶּנָּה בְּעִגּוּל וְנַעֲשֵׂית בַּת שָׁלֹשׁ וְנִפְטְרָה מִצִּיצִית, צָרִיךְ לְהַתִּיר כָּל הַצִּיצִית וּלְהַטִּילָם מֵחָדָשׁ אַחַר שֶׁנַּעֲשֵׂית בַּת אַרְבַּע, דְּאִי לָאו הָכִי הָוֵי תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי: (ז) **בְּבֶגֶד אַחֵר.** אֲבָל אִם יִרְצֶה לְחַבֵּר הַכָּנָף לְהַבֶּגֶד שֶׁנִּקְרַע מִמֶּנּוּ, אֲפִלּוּ אִם נִקְרַע לְגַמְרֵי וְלֹא נִשְׁתַּיֵּר כְּלָל שֶׁהוּא בְּחִבּוּר, אֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר מִמֶּנּוּ הַצִּיצִית וְלֹא מִפְסְלָא מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי, כֵּיוָן דִּתְחִלַּת עֲשִׂיָּתוֹ בְּבֶגֶד זֶה הָיָה בְּכַשְׁרוּת. וְכָל זֶה אִם לֹא נַעֲשֵׂית הַבֶּגֶד בַּת שָׁלֹשׁ בְּעֵת הַקְּרִיעָה וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ו׳, וְגַם דַּוְקָא אִם הַכָּנָף מַחֲזִיק עַל כָּל פָּנִים שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ וְכִבְסָמוּךְ סָעִיף ד׳. כָּל זֶה הוּא לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ג׳, אֲבָל הַטַּ״ז בְּסָעִיף קָטָן ג׳ פּוֹסֵק שֶׁאֵין נַפְקָא מִינַּהּ בֵּין אִם הַצֵּרוּף לְבֶגֶד אַחֵר אוֹ זֶה גּוּפָא, הַכֹּל הוּא בִּכְלַל תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי. וְיֵשׁ לְהַחְמִיר, וְכֵן פָּסַק בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (שם): **ג** (ח) **וּבְכָל חֵלֶק וְכוּ׳.** אֲבָל אִם אֵין בְּכָל חֵלֶק כְּדֵי לְהִתְעַטֵּף, כְּמוֹ שֶׁהוּא שָׁכִיחַ בְּטַלִּיתוֹת קְטַנִּים שֶׁלָּנוּ שֶׁכְּשֶׁנִּתְחַלֵּק לִשְׁתַּיִם אֵין בָּהֶם שִׁעוּר עִטּוּף, נִתְבַּטֵּל מֵהֶם תֵּכֶף הַמִּצְוַת צִיצִית, (יז) וְאִם יִרְצֶה אַחַר כָּךְ לַחֲזֹר וּלְחַבֵּר חֵלֶק אֶחָד לַחֲבֵרוֹ אוֹ לִשְׁאָר חֲתִיכָה, צָרִיךְ לְהַתִּיר מִתְּחִלָּה כָּל הַצִּיצִיּוֹת. וְאִם חֵלֶק אֶחָד יֵשׁ בּוֹ שִׁעוּר עִטּוּף וְאֶחָד אֵין בּוֹ, אֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר רַק (יח) מֵהַחֵלֶק שֶׁאֵין בּוֹ, וְאַחַר כָּךְ יַטִּיל בּוֹ מֵחָדָשׁ אַחַר שֶׁיִּתְחַבְּרוּ הַחֲלָקִים יַחְדָּו: (ט) **אֵין בּוֹ וְכוּ׳.** דְּהַצִּיצִית שֶׁנִּשְׁאֲרוּ אֵין שָׁם פְּסוּל עֲלֵיהֶם, כֵּיוָן דְּיֵשׁ בָּהֶן כְּדֵי שִׁעוּר עִטּוּף, עַל כֵּן אִם יִרְצֶה יָכוֹל לְצָרֵף לְאוֹתוֹ הַחֲצִי חֲתִיכָה

בֵּאוּר הֲלָכָה

קָטָן כ״ו בְּמָגֵן אַבְרָהָם, וְאִם כֵּן הָכִי נַמִּי בְּעִנְיָנֵנוּ, כֵּיוָן שֶׁנִּתְעָרֵב בִּלְבִישָׁתוֹ אִסּוּר גָּזֵל תּוּ הָוֵי מִצְוַת צִיצִית שֶׁלּוֹ בָּא בַּעֲבֵרָה, וְאֵינוֹ יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי הַמִּצְוָה:

ג * **טַלִּית מְצֻיֶּצֶת כְּהִלְכָתָהּ שֶׁחִלְּקוּהָ וְכוּ׳. וְאִם הָיְתָה מִתְּחִלָּה גְּדוֹלָה מְאֹד עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִלְבֹּשׁ כָּךְ, אֶפְשָׁר דְּמִיפְסַל הַצִּיצִית אַף לְאַחַר שֶׁחִלֵּק הַבֶּגֶד לִשְׁתַּיִם,** מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי, **לְדַעַת הַפּוֹטְרִים אוֹתָהּ מִתְּחִלָּה קֹדֶם שֶׁנִּתְחַלְּקָה,** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן י׳ סָעִיף ו׳ (במשנ״ב ס״ק טז). כֵּן כָּתַב

(*) במשנ״ב מופיע פעמיים ציון לשער הציון ס״ק י״ד (כאן ובס״ק ה) ולשער הציון ס״ק ד׳ אין ציון במשנ״ב, וכנראה שס״ק ד׳ בשער הציון שייך לציון י״ד זה, שמקור דין זה הוא מהעולת תמיד (סק״ג).

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ﬡ) בַּ״ח (ס״א): (ב) אַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״א) בְּשֵׁם שׁוּ״ת בֵּית יְהוּדָא (יו״ד סי׳ כט): (ג) אַרְצוֹת הַחַיִּים (שם): (ד) עוֹלַת תָּמִיד: (ה) אַרְצוֹת הַחַיִּים (שם): (ו) בְּסִימָן כ׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ח): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (ח) אַרְצוֹת הַחַיִּים (המאיר לארץ סק״ח): (ט) לְבוּשׁ וְטַ״ז (סק״ב): (י) אַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״א): (יא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (יב) פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״ב): (יג) עוֹלַת תָּמִיד (סק״ב) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א): **ב** (יד) וְכֵן פָּסַק בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים (לב הארץ ס״ג): (טו) מִלְּקַמָּן ס״ד: (טז) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין אם להתיר הציצית וכו׳ ס״ב): **ג** (יז) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם) וְאַרְצוֹת הַחַיִּים (שם): (יח) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (שם) **וּסְבִירָא לֵיהּ כְּהַטַּ״ז שֶׁכָּתַבְתִּי בָּאוֹת הַקּוֹדֵם** (משנ״ב סק״ז), **אֲבָל לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם אֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר כְּלָל:**

ליקוטי דברי הרב: א] וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ז).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah